# Våra Försök. Vol. I

## Bokutgåva

Tryckt hos Lorentz Ludwig Grefing, Stockholm 1753.

Hvar som liver fåfangr, han vardr tunger ok olustugr
ok ofunnogr til al likamlik skipilse, ok odygdelikr til
hug ok athåfve.
Kun. Styrilses IIIdje B v.LIX.

Ode

*Till Skalde-Gudinnorne.*

Kom väna Skaldemör! at evigt här förblifva,
Att dimman skingras må som sväfvat kring
vår Nord!
Er fägring kan behag åt wåra klyfter gifva;
Er värma kan uplifva
En kall och frusen jord.

Att er upmuntran ge vår stora Drottning ämnar,
Hon Edra tidsfördrif med Nåd och ömhet ser:
Mot en fördärfvad smak hon Er sitt bistånd lämnar
Och all den orätt hämnar
Som plär tilfogas Er.

Ej Lärdom nu som förr vid Sverjes åsyn ryser.
Här täflas nu om vett och ej om våld och magt.
*Lovisas* höga siäl af sådan klarhet lyser,
Att Sverje redan hyser
En ny, ovanlig pragt.

I Systrar! samlens hop att noga öfverväga
Hur hon berömmas må som Er all styrka ger;
Men ej tilfyllest kraft I lären dertil äga,
Ty hvad I kunnen säga
Förtienar hon dock mer.

---

*På Hans Kongelige Majestäts vår Aller-Nådigste Konungs högst hugneliga Födelsedag den 14 Maji 1753.*

Din Födsel Store Kung må billigt af oss firas,
Det sälla ögnableck, var Sverjes räddnings-dag:
Det såleds stadgat var i Evighetens lag,
Att *Adolphs* stora siäl, med mildhet skulle ziras.
De dygder man hos honom ser
Som alstra fridens ädla håfvor:
Bland alla dina höga gåfvor,
Din Nåd oss största hugnad gier.
En Herdes vett och flit, och magt at odjur skrämma

Är intet, om han ej för fåren ömhet bär,
Men lycklig är den hiord, som hålls af herden kiär,
Hans Kiärlek är det skydd som bäst kan faror hämma;
Ty gläd dig Sverje, at din Far
Giör af ditt väl, sitt Nöjes-Lagar
Och siung din Hieltes sälla dagar,
Han är din glädie, ditt försvar.

U– – – e.

---

*Öfver samma Ämne.*

Vår *Adolphs* namn af alla firas
Hvar dag med sådant låf och pris,
Att ej dess födslodag kan ziras
Uppå et nytt ovanligt vis.

Vi ville för Dess Thron frambära
En skiänk som vore hög och rar.
Men säg! hwad kunna vi förära?
Han redan våra hjertan har.

Tr– – – .

---

*Öfver samma Ämne.*

Du stora himla magt! Låt *Adolph Friedrich* trifvas,
Att alla olycks moln ifrån Dess Thron må drifvas:
Låt hvad han företar en önsklig framgång vinna,
Då Sverje säkert skall till högsta sällhet hinna.

Ach! tag af våra dar att *Adolphs* dagar öka,
Då ha vi ej behof att mera glädie söka.

Lå– – – g.

---

*Saga.* 1

Två råttor denne dom uti et samtal fälde:
Se hvilken härlig ost, hvad ha vi ej för välde?
Til vår beqvämlighet naturens Herre gjort
Från första råttans tid vårt slott så högt och stort;
Se detta mörka hvalf, se dessa sköna rätter,
Se hvad för läcker mat man dagligt för oss sätter;
Se hvilka berg af fläsk, som visa tydligt ut,
Att alt är giordt för oss till alla tiders slut.
Vi finna ju att alt är passat til vår föda,
Se hur naturen sig för vår skull vil bemöda,
Ja, skall man tro hvad en af våra lärde sagt,
Vi voro ändamål för all Naturens pragt;
Vi bland dess alster fådt det aldrahögsta välde,
Sol, Måne, Natt och Dag för vår skull ses bestälde,

För vår skull växer säd, och menniskan vår träl
Bestyr at vi må bo, at vi må äta väl,
Han trälar i sin svett vårt visthus att upfylla,
Han håller rent vårt hus, bär mat uppå vår hylla,
Af all slags öfverflöd alt hvad vår hog begär
Till vårt behof med bry och möda han frambär.
Sant är väl, at vi oss för katten nödgas akta,
Men det är ingen ting, när som vi rätt betrakta,
Hur han den ende är som afvund mot oss drar,
När dock vår usla slaf så mången ovän har.

Rått-hopen gick sin väg, man Favorit fick skåda;
Nej, sad han, endast jag får om Naturen råda,
Naturens Herre mig det högsta välde gaf,
Alt hvad man ser är mitt, och menniskan min slaf;
Se hvilket ståtligt hus hon låtit åt mig bygga,
Jag Chloris herre är, til den hon sig bör hygga,
Se huru til min tienst hon färdig visar sig,
Hon fjollar, kysser, bär och varsamt skiöter mig;
Hon nödgas, när jag vill, mig klappa, kamma, tvätta,
I famnen taga upp, och i sitt skiöte sätta,
Jag är dess hiertas kräk, dess lilla söta dräng,
Hon måste vakta mig hvar natt uti sin säng.
När jag det sjelf ej ids hon plåckar ät mig maten,
Den bästa bit, som fins på steken och på faten,
Ja äfven njuren sielf hör mig allena till,
Hvad läkrast är mig bjuds, jag väljer hvad jag vill;
Giör hon mig ej i lag, jag henne genast biter,
Jag knotar, skäller, rifs, och klädren söndersliter,
Men, när jag märker, att hon omsorg för mig har,
Jag mot dess fiender är henne till försvar.

Hon vördsamt vitne är till all min sälla lefnad,
Och njuter i mitt skydd sitt nöje och sin trefnad;
Jag undrar om hon ej med afundsiuka ser,
Att större skiönhet sig hos mig än henne ter?

Knähunden gick til sängs: et svin derpå framträder,
Som sade: jag med skiäl mig åt mitt välde gläder,
Mig tilhör jord och luft och stora ocean,
Alt är för min skull gjort, jag alt befalla kan,
För min skull ser jag tidt den bästa oxe slagtas,
Jag strax dess inkrom får, mitt nöje eftertraktas,
För mig blott menn'skan föds, hon bygger åt mig slott,
Der jag med min Serail mår väl i högsta mått;
Jag dagligt plägad blir med kräsligaste rätter,
Den skjönsta näcktar drick hon tidast för mig sätter;
Min trägård anfar hon, på det jag ärligt må
Tilräckligt rofvor, kål och annan kiöksfrukt få;
Ja, jag den stackars slaf uppriktigt må beklaga,

Som måste för min tjenst en sådan träldom draga.

Vårt stolta vrack gick bort; en menn'ska viste sig,
Hon sade: Se hvad magt naturen gifvit mig;
Alt hvad här fins är mitt. Jag Konung öfver djuren,
Jag har enväldet fådt och råder i naturen;
Jag ensam tankekraft, jag vilja har och vett,
Och alt hvad synligt är, för min skull är beredt.
Biörn, Lejon, Tiger, Örn, mitt herravälde lyda,
Och alla himlens Ljus sig blott för min skull pryda;
Oaktadt sådant alt jag likväl säga tör,
Att jag ej har fådt alt hvad som jag äga bör.

Två andar af den flock som plär i luften sväfva
Och tydligt ser hvad vi än rosa och än jäfva,

Som vistas i de rum, der det begripligt är
Hvad för nyfikenhet blir gisnings ämne här:
Två andar, sade jag, på verldars styrsel märkte
Och deras tankero i slik åskådan stärkte,
Alt detta, sade de, är gjordt blott til vår ro;
Sen sågo de på oss som här på jorden bo.
De sågo menniskan, de åt dess högfärd skratta,
De ömkade en tok, som sig ej nögd kan skatta;
Hör dårar, sade de, hvad är som felas Er,
At med ert tilstånd man Er aldrig nögda ser?
Ach, sade menniskan, har jag ej skiäl at klaga?
Jag har, men har ej alt, hvad som mig må behaga.
Hvi sker, at jag ej här får lefva tusend år?
Hvi sker, at jag om alt ej ensam råda får?
Hvi sker, at af den tid Naturen mig tycks låfva
Två tredje delar mäst jag nödgas at bortsofva?
Hvi sker, at icke jag til månen resa kan
Och se hur der går til? hvi går det icke an
At hvar och när jag vill mig få osynlig giöra?
Hvi sker, at hvad jag tänkt jag straxt ej kan utföra?
Hvi sker, at hiertat mitt så snart kan blifva kallt?
Hvi sker, – – skal ditt hvi sker? då aldrig blifva alt
Sad öfra luftens folk. Du fjolligt efterletar
Städs nya önskans mål och sjelf du såleds stretar
Mot din lycksalighet; lef nögder med din lått,
Då har du alt hvad du bör åtrå redan fådt.
Om du af ditt begär nu värkan får försöka,
Du sådan förmån straxt lär med ny trängtan öka
Och såleds aldrig nögd med hvad du redan har,
Din oförnöjsamhet ej någon ända tar.
Du klagar utan skjäl; naturens Herre velat
Dig hafva som du är, säg har han deri felat?

Nej, han har vidsträkt mål; i alt uppå vår jord
Blir af fullkomlighet en olik delning spord.

Vi mera deraf fådt än man hos Er kan finna,
I åter förmån fått för andra djuren vinna,
Låt egen dårskap ej förminska få er lått,
Hvar med ditt öde nögd, så är ditt öde godt.
Om ditt begrep ej alt hvad du begär kan fatta
Må du ej lika fullt dig nog lycksalig skatta?
Dig något påcka til har du ej minsta fog,
Dig himlen sagt: var säll, och han har sagt dig nog.
Om den ditt öde gjort så hade täckts besluta,
At tvenne dagars tid din lefnad skulle sluta,
Bör ej den korta tid som himlen dig förlänt,
Då nyttias att bli värd den nåd du ej förtient?
Man mycket lefva kan fast man ej lefver länge;
Förnöjsamhet från dig all fiollig önskan stänge,
Utaf fullkomligt väl en flyktig tid ej vet:
Et nöjsamt sinne gjör all vår lycksalighet.

B– – – m.

---

*Klokas och Dårars lika Lått.*

Min tanka som i oro famlar
För tids och lyckans mörka lopp,
Som annat ej än plågor samlar,
Hålt i din sorg din klagan opp.

Bese förutan agg och smärta
Det jordska alt och hvad dig rör;
Tör hända i ditt egit hierta
Du grund till oron söka bör.

Ell, säg mig Daphne; få vi skylla
Vårt öde på en mägtig hand
Som vill, från jordens låga mylla,
Oss draga med så svåra band?

Ell mån en Cabalistisk anda,
Får missundsam på mennskors lått
Med oro deras lefnad blanda
Som mästa vett och gåfvor fådt?

En verldslig vis, den satsen nekar
Som alt af närmsta orsak lär.
På oförsigtigheten pekar,
Den Grund til våra ofall är.

Men ach! förfarenheten visar
Mångfaldigt och till öfverflöd,
Att dårskap sig i nöjen spisar,
När vishet ofta tigger bröd.

En klok, med varsamhet sin vandel
Inrättar, stöter dock emot;

En dåres obetänkta handel
Blir all des lyckas enda rot.

En dygdig jämt fin gärning väger
Och lustans lopp i bojor för;
Mån mera gagn han deraf äger
Än den, som aldrig motstånd gör?

Hvad tjäna såleds vett och möda,
Båd kropps och sinnes prydnad till?
Mån de väl ro och lycka föda?
Nej ingen, om ej ödet vill.

Förgäfves tröst, förgäfves hugnad
I dem, at finna nöjets del:
De gifva ofta ringa lugnad
Mot afunds storm och egna fel.

En vis af kloka lycklig skattas
För det han värkligt värde har;
Den som ej vet hvad honom fattas
Af bristen ingen oro tar.

Mån Sultan uppå silkes fällar
Har sötar sömn och bättre natt,
Än Lappen på de kalla fjällar,
Som aldrig uti sopha satt?

Det svarta Folk som vi ohygga,
Missunna ej vår hvita hy:
De äro i vår ögon stygga
Och bära åter för oss sky.

På lika sätt de visas nöje
Som kostar möda och besvär,
Emot sin galenskap och löje,
En narr ej gärna byta lär.

Att ingen vill sin dårskap mista,
En lycklig egenkärlek giordt;
Få känna hvad dem månde brista
Och sakna såleds icke stort.

Så gälla vett och dårskap lika,
De vilja icke byta lått;
I värde tro sig alla lika,
I lycka ingen fyllest fådt.

Vi må då minsta ömkan draga
Med svagt, okunnogt, elakt folk:
I verlden bästa lått de taga
Att lyckan, oförståndets tolk.

En olycksskänk, en tyngre gåfva
Är deremot förnuft och dygd;
Om de ej sinnes nöje låfva

Och ej för oro gifva skygd.

En grangjord smak, ett värkligt värde
Uprigtigt hjerta, stadgat vett,
Mer agg och afund bragt å färde,
Än de ha pris och lycka gett.

Hvad är som då förmår oss trösta
Min Daphne i vår vidrighet?
Sku vi ej annan frukt få hösta
Af all vår möda än förtret?

Skall vettet sin förmåga vända
Att dubbelt känna olycks slag?
Det bör oss häldre dertil lända,
Att tåligt lyda ödets lag.

Beväpnom oss med kraft och styrka
Mot sinnes qval och sorgers här;
Vårt hierta skal ej något dyrka
Af alt hvad tiden i sig bär.

Han skall oss blott en resväg vara
På den vi icke ständigt bli,
Och när vi sluppit ur dess fara,
Är både sorg och lust förbi.

Emedlertid den enda lycka,
Som våra hiertan ägna kan,
Är vänskap; låtom oss uttrycka
Vår tanka troget för hvaran.

Den ät ett lugn i storm och vågor,
En lått, som tiden dräglig giör,
Den enda bot mot sinnes plågor,
Som likväl varsamt skiötas bör.

Hos täcka Daphne får jag möta
Et hierta stort, ett sällsynt vett,
Hon synes född, at vänskap skiöta,
Så vist jag henne min har gett.

U– – – e.

---

*Satire.*

I går jag enslig satt och några verser gjorde,
Då Nils min gamla vän kom in och dristigt sporde:
Hvad våller dig, at du så syslosatter är?
Du skrifver, stryker ut, du låssar ha besvär:
Du, som har varit van kring alla gator drifva,
Ser ut som ville du en hel Postilla skrifva.
Jag svarade, min vän! jag smider hop en vers
Som har min hierna satt i en odräglig pers.
Nog hade jag dermed til slutet redan hunnit,

Men ämnet felas mig och inga rim jag funnit,
Hvad! sade han bestört: Är du Poët min vän?
Hvad under är, at jag knapt känner dig igen.
Den som besmittad är med en så skadlig yra
Har svårt at botad bli och kunna hetan styra.
Du alla dårskaps slag har redan genomgådt,
Och ändlig til et slut den aldrastörsta fådt.

Et svagt och ringa hopp jag om din bättring hade,
Det nu försvunnit är sen du på vers dig lade.
Förr vill en fyllehund sitt stop på båten ge,
För vill en girigbuk ej mer på kistan se,
Förr låter flickan bli att sig med granlåt smycka
Och söka hur hon må hos manfolk giöra lycka,
Än som Poëten vill från sina griller gå
Och någon stadighet uti sin hierna få.

At påla med en vers det lönar icke mödan,
När Poësi beröms, Poëten mister födan:
På medelmåttig vers man ingen agtning ger,
Om versen elak är man åt dess dumhet ler.
Om den har lyckats väl af några den berömmes,
Men dock i allmänhet på grufligt vis fördömes.
En vill, men är försvag, at tankan låford ge,
En annan kan, men vill ej tankans värde se.
Låt versen vinna pris, det dig ej förmån gifver,
Din vers, men icke du berömd och älskad blifver,
Då du beröm förtjent du i det stället hör
„Den som är född Poët ej derför prisar bör
„At giöra vackra vers det är Naturens gåfva;
„För det som ej förvärfs bör man ej någon låfva.
Kårt sagt, jag hvar Poët et sådant öde spår,
Att smälek och föragt han för sitt arbet får.

Nej tacka vill jag den som kan med pengar klinga,
Han kan på årans högd sig öfver alla svinga,
Han vördas öfver alt af hvem som honom sedt
Och ingen tveka tör om nådig Herrn har vett.
Det är en fiollig sak om snille sig beflita
Den har et bättre stöd, som kan på pengar lita.

Fölg modets kloka smak, var lustig, yr och fri
Och tro att högt förstånd är blott pedanteri.
Är det ej mera värdt at sig i lustar pläga
Och utan hufvudbråk en rolig lefnad äga,
Än laga med besvär att blifva vis och klok,
Då ända till din dräng dig håller för en tok.

At vinna könets gunst, det bör du aldrig tänka
Om du ej annat har än verser til at skänka:
De stora Herrars nåd du aldrig vinna lär,
Om vers och Poësi den enda gåfvan är.

Om ända upp til skyn din skaldekonst uphöjes,
Ej med ditt qvicka vett en enda biörn förnöjes,
Uti gillstugan mäst sitt rum Poëter få.
Den aldraskiönsta vers ej friar derifrå.

Jag helt förtörnad blef och sade i min ifver,
Att stundom göra vers mig aldrig vinning drifver.
Min enda afsigt är att tala sant och rätt
Och föra tankan ut uppå ett tydligt sätt.
Jag bannas på de fel jag kan hos menn'skan finna
Ej för att tadla få, men att dess bättring vinna.
Jag vill det låford ha som hörer sanning till
Och bryr mig aldrig om hvad folket säja vill.

Ach! sade då min vän! hvad nödgas jag erfara?
Har du beslutat nu bland deras antal vara,
Som tro sig äga rätt att alting smäda så
Och gjuta ut sitt gift på hvad de ej förstå?
Den som förmätet vill så almänt lexor dela,
Bör tro sig utom stånd att sielfver kunna fela.
Han almänt hatad är, han allas vrede når,
Och lycklig är, om han sin rygg behålla får.

I obetänkta ord dess yra tunga brister,
Han förr sin bästa vän än som ett infall mister.
Vår vänskap hit intils från skiften varit fri,
Nu lär den innan kårt aldeles häfven bli
Jag förekommer dig, jag straxt ditt sällskap lämnar,
Att dig besvära mer, jag ej här efter ämnar.

Min vän geck vreder bort: mitt öde jag begret
Och alla mina vers i tusend stycken slet.
Jag svor att Poësi et evigt afsked gifva,
I dag, jag löftet glömt och börjar åter skrifva.

Tr– – –

---

*Sorge-Qväde.*

Så skal jag ej få se, af lyckans sol en strimma
Förr än den skymmes bort, af ängslans mörka dima?
Skall lust och olust jämt så blandas hvarom an?
Mån intet nöje rätt i verlden vinnas kan.

Hvad båtar mig, att fri från stormens ilar vara,
När mitt i lugnet mig bereds en annan fara?
Mitt hierta hvad för vinst, at ett ditt fängsel bryts,
När art af plågan blott men plågan ej förbyts?

Dock fåfängt önskas här fulkomlig ro at vinna,
Vi måste ondt och godt af ständig växling finna,
Ach! stränga ödes lag, ach usla mennskjo lått,
Att af det godas brist, vi lära känna godt.

U– – – – – e.

---

*Werlds Föragt.*

Om mig afunds tungan följer,
Öfvar ut sin grymma magt,
Med sin svarta mantel höljer
Dygds och oskulds rena pragt,
Botas det med verlds föragt.

Om förtjänst med vett och gåfvor
Trycks och blir i glömsko lagt,
När en Narr til lyckans håfvor
Blir för lek och lappri bragt,
Botas det med verlds föragt.

Om de sällskaps munnar söta
Mena annat än de sagt,
Om de orden bättre sköta
Än de ha på hiertat vagt,
Botas det med verlds föragt.

U– – – – – e.

---

*Öfversättning.*2.

Ej heder eller skam af något stånd härflyter;
Gör väl ditt kall, då dig ej någon ära tryter.

Tr– – – – .

*Lyckan.*

Damon gick att lyckan söka
Uti Kungars borg och slått;
Tirsis tror sin sällhet öka
När han Iris äga fått;
Några uti hafvet plaska
Och tro at hon finnes där.
Andra uti vapen raska
Mena komma lyckan när.

Många hoppas henne finna
Uti sluga handels mått;
Jag har trodt at henne vinna
Då jag nöjes åt min lott.
Ändamålet är helt lika,
Lyckan hvar af oss begär;
Jag är lat, de andra fika,
Säg mig, hvem hon närmast är?

B– – – – – m.

---

*Philosophisk Kallsinnighet.*

Hvad går mig an om verlden bullrar
Med styfva härars brak och bång,
Om där ett slott om ända kullrar
Ell också tio på en gång?
Jag ömkar dem som lida nöd
Och tackar Gud för frid och bröd,

Hvad bryr det mig om Croesi murar
De spricka utaf plåtars last,
Om der uppå en Cyrus lurar
Och griper dem med våld och hast?
Jag ömkar den som mister sitt
Och ber till Gud få nyttia mitt.

Hvad rör det mig om Damon suckar
Och ängslas öfver Cloris korg,
Om Muffus sig för honom buckar
Och lär sig supa i sin sorg?
Jag ömkar den som tokug är
Och önskar blifva lyckligt kär.

Har jag en vän uti det höga,
En någorlunda frisker kropp,
En trogen blick af Daphnes öga,
Om nödig inkomst säkert hopp;
Sig vände verlden opp och ned
Så lefver jag ändock i fred.

O– – – – – d.

---

*Wänskapens Tempel.*

Gack bort, du blinda hop! som dig i lustan söfvar,
Som tjenar blott dig sjelf, som lefver blott för dig,
Wik fjerran från en ort, som vänskap valt åt sig,
Där hennes Guda-kraft et evigt välde öfvar,
Här skall en menlös dygd få njuta lugn och ro,
Men lasters svarta flock ej trifs i detta bo.

En dygden helgad själ, som intet nedrigt hyser,
Hvars högsta goda är, at kunna göra godt,
Hon endast nycklen har til detta Tempel fådt,
Där vänskap stiftar lag och i sin fägring lyser.
Gudinnan altid mildt uppå dens offer ser,
Som med oskyldig hand et redligt hierta ger.

På fasta helleberg hon sina murara bygger,
Af tidens bistra hot de rifvas icke ner.
Af tvedrägts skarpa gift här ingen skada sker,
För tungans fina mord man här kan lefva trygger.
Här ses oskyldighet i all sin prydnad stå,
Och trohets rena nit en rätt belöning nå.

Men ack! hvar finnes väl det Tempel jag beskrifver,
Mån någon dödlig är som mägtat råka dit?
Vår möda lyckas ej och fåfäng är vår flit,
Om dygden icke oss en trogen ledsven blifver:
Kom Damon, at med mig till detta Tempel gå,
Fast vi uppå vår väg lär föga sällskap få.

Vi äga nöje nog när vi hvar annan äga,
Stor sak om verlden oss ej följe giöra vill,
Vi smaka dock den ro som hörer dygden til,
De största sällskap ej de bästa vara pläga.
Nu är vår sällhet stor: men öde! laga så
At mensklig flygtighet vårt band ej rubba må.

Tr– – – – .

---

*Dumhetens Slott.*

Uti en sumpig ort, där tjocka dimbor sväfva,
Där man i ständig dy och töcken måste sträfva,
Sitt säte Dumhet valt. Hon har en sömnig vakt,
Som stänga skall Förstånd från hennes mörka trakt.

Dess åkrar öde stå och idel törne bära;
Hon håller sig för god att något nyttigt lära.
Hon kunde vara rik, men lider ofta nöd,
Hon knapper utkomst har i största öfverflöd.

Hon låssar det hon vet alt hvad som andra veta,
Men vill ej yttra sig att icke lärd få heta.
Hon med en myndig vink sitt Jaord gifva plär
Åt alt hvad sägs, fast det emot hvartannat är.

Hon sin förnäma kropp uppå en sopha sträcker;
Där plär hon vända sig så länge dagen räcker.
Hon roar sig ibland at spela så Trisett,
Med unga Junker Våp, Fru Fiolla och Herr Sprätt.

Vid hennes Nattduks-bord plär Jungfru Sqvallersiuka
Beställsamt passa upp och pratsam tunga bruka.
Herr Fiäsker och Herr Glop, hon där til sällskap valt,
Som ingen ting ha sagt, när de en tima talt.

Hon i sitt Cabinett ibland sig undan gömmer,
At läsa en Roman, den hon på stunden glömmer.
Herr Gräl, den enda är som då inträde får,
Hon tycker om dess tal, fast hon det ej förstår.

Fru Dumhet dotter är af Högmod och af Lättja,
Dess döttrar äro, Fräck, Sipp, Mältesiuk och Kättja.
Hon tvenne Söner har, Herr Altidnått och Söl;
En lucktar eau d’lavand: en tobaks-rök och öhl.

Om någon skulle sig i sådant sällskap våga,
At med uppbygligt tal de matta öron plåga,

Han som en nedrig själ i landsförvisning döms,
Den mäst ohöflad är, af alla mäst beröms.

Men tänk! att Dumhets tid i stilla ro försvinner,
I det hon tror sig väl och ej sin dårskap finner.
Jag slutar derutaf: at något vara tok
Mer sält och lyckligt är än alt för mycket klok.

Tr– – – – .

---

*Högfärds Dårskap.*

Du stolta högmod som vår verld
I nät och boyor håller snärd,

Samt sinnes gäsning drifver,
Hvar har du tagit dig den magt
Som gör at stoft i döglig pragt
Så fräckt och stålt framklifver?

Hvad har du hos dig, som är värdt?
Hvad yfs du med? hvad är beskärdt
Åt en för alla andra.
Jag är af jord, du äfven så;
På samma klot vi båda två
Som matkar samman vandra.

Råd om alt det hvad Pactols strand,
Hvad Hermus och des fina sand,
Hvad Indien meddelar,
Njut sådant alt och mer ändå,
Men var dock säker der uppå
At altid något felar.

Han, som om stjerne-hvalfven rår
Och alt, hvad innesluta får
Jordklotet, kan befalla,
Den stora verldens Uphofsman
Hög, mägtig endast kallas kan,
När skapta magter falla.

Du som i dårskaps glitter blänkt,
Se döden drabbar oförtänkt
Båd’ fattiga och rika?
Hvad liten tid at yfvas på,
När vi i jordens kamrar gå
Så bli vi alla lika.

A– – – – .

*Försök.*

En gång förmätet nog, jag ville bjuda till
Att uppför vishets berget klifva.
Ej kunde mitt förnuft min djerfva hog fördrifva,

Den litet vet han alt försöka vill.
Jag icke mina krafter kände,
Ej heller trodde jag at högden var så brant;
Man lätt kan sluta hvad mig hände:
Jag skulle krypa opp vid bergets nedra kant,
Men vägen jag för slipprig fant,
Till låga marken strax jag återvände
Och gret, at jag ej mer för all min möda vant;
Min klagan Vishets-Guden hörde,
Mitt klagerop dess ömma sinne rörde.
Ach! sade han, var nögd med sämre lott!
Var nögd at andras sånger höra!
Du icke har nog mjuka fingrar fådt
At mina lena strängar röra.
Vid klippans fot dig lemnas skall et rum,
Där skall du höra få hvad andra qväda,
Men sielfver bör du vara stum
Och dig af hörslen endast gläda.
Den förmån utaf mig ej alla få,
At mina stycken rätt förstå,
Utaf min ädla konst ej alla röras kunna.
Dig vill jag denna förmån unna;
Men längre bör du icke gå,
Och sjelf et dristigt slag uppå min luta slå.
Mitt löfte måste jag åt Vishets-Guden gifva
At ej af min olärda hand
Dess harpa skulle rörder blifva.

Då feck jag låf at gå vid lärdoms-källans strand,
Men med dess vatten ej min törst fördrifva.
Förlåt Apollo mig! om när jag hör din sång,
Jag ej kan låta bli att då och då en gång
Ock gnola fram ett litet stycke,
Som vinner icke mitt, långt mindre andras tycke.
Din lutas klang mig så betar,
Att fast jag ej af källan smakat har,
Vill jag likväl mitt ljud med andras spel instämma,
Om än min heta röst Musiken skulle skämma
Och Nymphers rädda flock ur nejden skrämma.

T r – – – .

---

*Vänskaps Pris.*

Undra icke Philis kära,
At jag hjertat från dig tar.
Kärlek kan mig ej besvära,
Sen jag vänskap smakat har.
Då jag icke Damon kände,
Var mitt hjerta dig förärt;

Han min hog från kärlek vände,
Han mig vänskap vörda lärt.

Kärlek! bort med dina lågor
Som förmycken oror te!
Ringa nöjen, dyra plågor,
Plär du dina fångar ge:
Vänskap! kom at hos mig gästa!
Kom at fylla mitt begär,
Där du vill ditt säte fästa
Nöjets rätta boning är.

När som vänskap sammanknyter
Mig och Damon i ett band,
Jag med ingen, lycka byter,
Agtar verlden ej en grand.
För vår död jag ej skall bäfva:
Våra själar komma då
At tilsammans evigt sväfva,
Aldrig mer åtskilde gå.

T r – – – .

---

*Öfversättning.* 3

En ren och öppen själ sig visar som hon är:
Ju mer hon varder sedd, ju mer hon hålles kär.
Den ädla dygden mäst i rätta dagen prålar,
Men svarta lasten flyr för liusets klara strålar.

T r – – – .

---

*Öfversättning.* 4

I lasten är det nog man en gång nöje tager,
Ett fall ett annat fall i följe med sig drager:

Och äran är en ö, hvars berg och branta strand,
Ej fäste ger åt den som lemnat detta land.

T r – – – .

---

*Äran.*

Möda, lesnad och besvär,
Oss en väg til ära är;
Och så snart vår svepning bryts
Ära uti glömsko byts.

B– – – – – m.

---

*Rätta Äran.*

Vår ära fådt sin fulla högd

När man är dygdig och förnögd.

B– – – – – m.

---

*Lyckan.*

Min vän, jag det trovärdigt håller
At hvar en sjelf sin lycka våller.

B– – – – – m.

---

*Konst att blifva Rik.*

Straxt man önska återvänder
Har man rikedom i händer.

B– – – – – m.

---

*En Alamodisk Vän.*

Han sig tjenstvillig städs lär skrifva;
Och det vid löftet lär förblifva.

B– – – – – m.

*För hvem man mäst bör vagta sig.*

För katten som sig vänlig ställer
Och för den hund som icke skäller.

B– – – – – m.

---

*Fåfäng Grannlagenhet.*

En torftig man gick til en källa
Som låg uti en vacker lund,
Begynter der på knä sig ställa,
Vill dricka, men får se en hund:
Jag tror sad han at hunden drack;
Nej, at din sup-bror bli, stor tack!

Gick derpå fram ett lite stycke,
Fann så en brunn ut med ett torp,
Här sad' han får jag dricka mycke;
I samma fick han se en korp,
Fy, tänkten här lär vara as;
Jag är ej med på slikt kalas.

Sen gick han til en bäck i nägden
Att läska heta tungans band,
Kom så i hog att sista sägden
Man vatnat hästar där ibland,
Påminte sig båd död och blod
Och gick sin väg med ängsligt mod.

Han ändtligt kom till salta stranden,

Men ej af törst förmådde mer,
Han magtlös vill uträcka handen
Då han af vanmagt stupar ner.

Det är just en dåragtig sak
Att ha en alt för läcker smak.

O– – – – – d.

---

*Vänskapsmål.*

Ett dygdigt hjerta kan ej trifvas
Förutan ädel vänskaps ro.
I oskuld, enighet och tro
De rätta lefnads nöjen gifvas:
Hon kan fullkomligt ej beskrifvas;
Men fins i lyckligt ägta bo.

Hvad båta alla lyckans skänker,
Om de ej delas med en vän,
Hvars hjerta svarar mig igen:
Hvars sinne lika med mig tänker?
När tidens våld alt annat kränker,
Står vänskaps lagen helgad än.

Af jordlikt godt, hvar til vi fika,
Är mästadelen föga värd;
Se Purpurn blir af oro tärd
Och plågan följer med den rika.
Den ro, som aldraminst plär svika,
I vänskap blifver oss beskärd.

Ty låtom oss dess lagar vörda
Och offrom henne hjertan opp:
Hon käns i mot och medgångs lopp,
Hon drar och lättar tidens börda.
De ljufste nöjen, vi här skörda,
Bestå i vänskap och i hopp.

Väl den, som vänskaps sötman njuter;
Hon delas icke til en hvar,
Som hennes lag på tungan har;
Men uti värket den förskjuter,
Och vänskap så i ord utgjuter,
At ingen blir i hiertat qvar.

På slike irrbloss, väder-sinnen,
Ha våre tider ingen brist;
Man råkar vänner först och sist
Och utan möda I dem vinnen;
Men mäst utaf så korta minnen,
At de Er snart ur hogen mist.

Där afund sig i falskhet kläder;

Där vinst regerar, högmod rår,
Den rätta vänskap utestår;
Hon aldrig i et hjerta tråder,
Som böjes efter lyckans våder;
Ty hon med dygd i följe går.

När hon då är så svår at vinna;
Så sällsynt, som hon dyrbar är,
Och ej bland många trifvas plär.
Mån hjertan då, som lika brinna,
Ej säkrast kunna henne finna
Med all den ljuflighet hon bär?

Emellan två, som vänskap knyta,
På lika tankar, dygd och vett
Blir lefnads ändamålet ett.
Från endrägt alla nöjen flyta
Och egen vinst, som alt plär bryta,
Har här sin kraft förlorad gedt.

U– – – – e.

*Herde-Visa.*

Herdinnor och herdar! kom sätten Er ner
I skuggrika lunden at hvila,
Ej solen här någon olägenhet ter,
De svalkande vädren här ila.
Kom sjungom de nöjen oss kärlek vill ge,
Se på huru gettren åt bäckarna le,
Hur fåren åt gumsana smila.

Hör på huru foglana qvittra så snält,
De sjunga til kärlekens ära.
Mån tro deras lefnad tilbragtes så sält
Förutan den kärlek de bära?
De få utaf kärlek båd lif och behag,
Båd kånstiga toner och artiga slag,
De blott utaf kärleken lära.

All fänad på marken ses hoppa på tå
När kärlek dem börjar at röra.
Fast de uti mörkaste skogana gå,
Den sällaste lefnad de föra.
Ett villdjur otamdaste böjelse har,
Men kärlek den vildaste arten betar,
Kan vargen sagtmodiger göra.

Se Damon som förr var så trumpen och tvär,
Som skydde med någon at tala,
Han börjar bli artig sen han blifvit kär,
Nu väckes han äntlig ur dvala.
Nu blir han båd' hyggsam och rolig til slut,
Som dugde ej till något annat förut,

Än stå uti qvarnen och mala.

Alexis som förr var så galen och yr,
Som sprang uti skogen och jaga,
Med flygtiga nöjen sig mera ej bryr
Sen kärlek fådt hjertat intaga.
En alfvarsam ärbarhet börjar han nå,
Sen han sig beflitat med tiden at få
Den sköna Corinna behaga.

Det ses utaf sådant och dylika rön
Hvad pris man på kärlek bör sätta.
Hvad icke kan hjelpas med tvång och med bön,
Kan kärleken ändra och rätta.
En argsint, af kärlek blir spak som ett lamm
En miältsjuk kan trifvas i lust och i glamm
När kärlek dess börda vill lätta.

Hvad är i Naturen som älska ej kan?
Se träden sin tåppar hopluta,
At få uti älskog famntaga hvaran
Sig grenarne kärligt framskjuta.
En lust at behaga ger blomman sin pragt,
Så snart hon förlorat den härliga magt,
Så börjar des lefnad sig sluta.

Ach smakom och öfvom den ljufliga ro,
Som menlöser kärlek oss gifver,
I fattiga hyddor vi lefva och bo;
Men kärlek all oro fördrifver.
Vi äga den största och sällaste lott,
När hjertan vi gifvit och hjertan vi fådt.
Vår älskog vår rikedom blifver.

När Tirsis i lunden så syslosatt var
At kärlekens under förklara,
Kom Daphne som misshag til kärleken bar
Och syntes helt vreder at vara,
Hon sade: du vet ej hvad kärleken är,
Du skall utan hopp uti mig blifva kär,
Sen lär du ej kärlek försvara.

T r – – – .

---

*Herda-Qväde.* 5

Än ingen Fogel söng, at dagens ankomst båda,
Och alt i fälten än, en ljuflig hvila njöt;
När Tirsis vaknar upp och tror sig straxt få skåda,
Hur solen stiger upp ur böljans svala sköt.
Han sprang ur sängen upp, och sig i fönstret ställer,
Betragtar himlens-bryn, men ännu icke ser

De klena färgors spel, som morgonrådnan ter.
Nej detta svaga sken, som gryning föreställer,
De söta Lustars mor, som knapt i tilväxt var,
Nu började uppå, med starka sken at stråla:
Med en så ljuflig glans ej andra stjernor pråla.
Den tröga dagens lopp sig Tirsis vrede drar.
I lunden Iris har med honom låfvat tala,
När hiordana drefs hem af afton-daggen svalæ
Och til den mötes stund ren herden vaknar opp,
Förn solen hunnit har förgylla bergets topp.
En liten stund derpå han Damon hastigt väcker;
Som alt sen Tirsis bröst af kärlek blifvit rört
Til denna herdens får, sin vård och omsorg sträcker.
De had' förgåts om han dem ej i bete fört.

Och Tirsis djärfves dock för lättja Damon lasta:
Du såfver, säger han, och dagen skyndar på;
Ren borde våra får i närmsta dalar gå:
Fort opp! Med denna nit tror han ock dagen hasta.
Men långt är gryning nu från Tirsis öga stängd,
Det vil ej dager bli. Ach! hvad för pågsam längd!
Hvad långsam Evighet! Dess öga noga följer
Den krets som solen har, tils han sin klarhet döljer.
Man detta stora blåss på dessa bärg först ser,
Det långsamt höijer sig, sig långsamt sänker ner,
I denna mörka skog til slut dess stråla sväfvar,
Han mäter denna krets och tusend gånger bäfvar.
Nu denna sälla dag han ändtlig nalka ser;
Dess oro dock däraf sig mera häftig ter.
Hvar stund af denna dag helt tydligt föreställer
Den längtan, det begär, som uti hiertat väller.
Att i sitt hårda qual en liten lisa få,
Vil han Herdinnans bild ur sina tankar jaga,
Ibland om sina får han tyckes omsorg taga:
Ibland på några trän som kring dess hydda stå,
De qvistar skär utaf, som gjöra växten hinder:
Ibland af säf och hvass han mattor sammanbinder,
Men fåfängt! Iris bild och denna sälla qväll
Alt stadigt i dess siäl ett liufligt hopp uptänder:
Till slut han all sin håg til kärlek återvänder
Och tankfull skyndar sig tilbakars i sitt tiäll.
Han tar sin pipa fram, hvars ton så liufligt klingar
Om Iris ögonskraft, som alt i bojor bringar.
Han sjunger om dess hy, om hennes fägrings pragt:
Han repar verser upp att prisa hennes magt.
Hvad dårskap! han härmed sin oro stilla söker,
Och dermed dagens längd och sina plågor öker.

Men huru kan han väl en annan sysla ha

När Iris borta är, än ro af minnet ta?
Knapt börja solen på, at bleka strålar sprida
Förn han i närmsta lund vill sin Herdinna bida,
Tör hända, sade han, af kärlek drefven ut
Hon torde komma hit förn dagen går til slut:
Nu åter fruktar han, at kallsint blyg och svager
Herdinnan denna gång dess kära hopp bedrager.
Til slut hans Iris kom och det var ej försent;
Dess rodna viste ut, at hon det äfven ment:
Hon kom, på hennes fjät små kärleks gudar gingo,
Om den bestämda tid de nylig spaning fingo
Och ledde af den drift, som altid förvett ger,
I buskan straxt bredved sig några gjömde ner:
De lyssna noga till att alla ord få höra,
De andra klefvo upp i nästa trädets stamm,
Och som herdinnans röst til dem knapt hinte fram,
På hennes ögnaknast de sina märken giöra.
Med sin Herdinna nu vår Herde smaka fick
Den luft den söta luft, som kärleks guden andas:
Den liufva kärleks eld i deras ådrar blandas
Och genom hjerta, hog och själ, och tankar gick.
Hvad vällust – hvad för drift – ack hvad för liuflig
plåga
O gudar! kände de i denna sälla park:
Ju mer de älska sig, mer öktes deras låga,
Och när de skildes åt, blef den än mera stark
Men Iris som var van, at dölja kärleks-nitet,
Tror sig för mycket sagt, men Herden alt för litet.

M– – – – g.

*En gammal Ungkarls tvehågsna Sinne.* 6

Hvem skall min hustru bli? skall jag mig ta en flicka?
Nej, hon för flycktig är, hon kan sig icke skicka.
En änka? städs hon vill i huset Herre bli,
En kärng? hon värre är än värsta slaveri.
En frucktsam? hus och gård med idel barn hon fyller.
En ofrucktsam? sitt fel hon på sin maka skyller.
En fattig? sådan en mig aldrig nyttig är.
En rik? hon altid spåtsk, odräglig vara plär.
En lärd? dess hushåld är i aldrastörsta villa.
En sparsam? hon lär mig vid bordet fägna illa.
En mjältsiuk? hon sin man lär gifva dagligt qval.
En lustig? hon sin man kan komma på förtal.
En talträngd? hon med prat kan spräcka örats hinna.
En mål-lös? jag hos den kan intet nöje finna.
En skiönhet? hon kan snart med fiäder kröna mig.
En stygga? hvem vill väl en sådan välja sig?
En förnäm? plågsamt diur är en högdragen qvinna.

En ringa? hon ej kan i bättre stånd sig finna.
En slug? hon ögonen på mannen sticker ut.
En dumm? för henne får man skämmas hvar minut.
Nu lär ej finnas fler af könet at beskrifva;
Ty lär jag få min dom, at städse ogift blifva.

T r – – – .

---

*Öfversättning utur Gellert.*

Jag sjunger om en vördad man,
Som til en höger ålder han

Och var berömd för alt förmycke,
Men jag vill aldrig bli Poët
Om ej den eld som gjör mig het
Nu lyser i ett Mästerstycke.

Jag vill en Gubbes minne fira,
Hvars hufvud gråa håren zira,
Hvars minne borde heta stort;
Jag skall dra ut ur många skrifter
Vår hieltes bragder och bedrifter,
Samt alt hvad han märkvärdigt gjort.

Låt andra, hvilka Phoebus dyrka
I rim, framte odödlig styrka
Om ärans slott och Fröijas håf!
Jag lämnar dem åt deras lycka:
Men all den pragt min vers får smycka
Skall bli vår stålta Gubbes låf.

Låt andras ära evig blifva,
Som ha den mödan at beskrifva
Monarkers öden på vår jord!
Jag svigtar vid så tunger börda,
Den hedersman som jag vill vörda
Blir ämne nog för mina ord.

Ack! Vandringsman! om du fick ärfva
Den frägd han månde sig förvärfva
Så vore du lycksalig nog!
Han föddes efter ödets lagar,
Tyst – – – – – hör nu på om Er behagar:
Han lefde – – – gifte sig – – – och dog.

E– – – – – n.

*Epigramme.*

Palemon låssar synas klok,
Han räknar sig ibland de lärde,
Men ger min kundskap ringa värde
Och håller mig för narr och tok;
Dock har min heder ingen fara

Och hans föragt förfalla lär,
Ty jag! jag låssar endast vara
Det som Palemon värklig är.

E– – – – n.

---

*Imitation af en Fransk Visa.*

Kärlek mig ej mera rörer,
Strumpeband och Billet-doux,
Daphnes forna små faveurer
Jag i elden kastar nu,
Ring, Portrait och flere skänker
Mot en Korkskruf tuskas bort,
Astrild sjelf i vin jag dränker
Till at göra pinan kort.

T r – – – .

---

*Nya Tankar i samma ämne.*

Fordom jag på kärlek tänkte,
Nu så ändras mitt begär.
Det Portrait mig Iris skänkte
I ett stånd till salu är.
Ringen som mig Cloris gifvit,
Jag på källarn satt i pant.
Jag har såldt de bref hon skrifvit
I en Kryddbo för en slant.

T r – – – .

*Tystlåtenheten.*
*Fabel.*

En gång en Tupp blef häftigt kär
Uti en liten vacker höna,
Hvars sista gunst han ville röna
Men hönan syntes alt för tvär
Hon sade: du kan aldrig tiga;
Så snart du minsta vänskap när,
Ditt segerrop kring bygden går
Då kallas jag en lättsint piga.
Nej! sade Tuppen, lilla vänn
Var ej så rädd, ty vid min ära
Jag svär at tungan af mig skära,
Säg är du då ej säker änn?
En sådan lofven liufligt klingar
För hönan, dock, mån Tuppen teg?
Han tar ett vanligt skickligt steg,
Ej gahl, men flacksar med dess vingar.

F– – – – d

---

*Tröst för Rivaler.*

Ibland den Gilljarflock, som Zephis jämt omgifver,
Hvars hopp och kärleks eld hon med sin kiöld förstör,
Jag blott den enda är, som troget älskad blifver,
Och hvilkens qval och suck dess öma hjerta rör;
Men fast mitt öde vill så härligt sig förklara,
Så vredgens ej ändå, medälskare jag ber;
Ty när j hindren mig med henne ensam vara,
Jag mer beklagas bör än någon utaf Er.

E– – – – – n.

*Öfversättning.* 7

Min svaghet är så stor som kärlek i mitt hjerta:
Oaktat all Er kiöld emot min ömma smärta
Jag älskar ingen ann än Er.
Mishagar Er min eld som fräter själ och sinne,
Så mörda detta bröst, jag det til spillo gjer,
Men såra intet sjelf Er egen Bild der inne.

U– – – – – m.

---

*Råd för Iris som frågar om det är vackert Jagtväder.*

Om uppå loppjagt du vill gå,
Jag aldrig det afråda må,
Dock det jag förbehåller mig
Att jag då får betjena dig.

B– – – – – m.

---

*Liknelse emellan Dygden och ett Lius.*

Som Lius uti en lyckta satt
Lys klarast i en stilla natt,
Så skiner Dygden hos de täcka!
Men älskaren har vädrets art,
Han blås derpå och Dygden snart
Sig låter som et Lius utsläcka.

E– – – – – n.

*Epigramme.*

Pär sade til sin Fru: Min vän, det går ej an,
Att du så vänligt ser på desse unga gossar.
Än är min panna fri, men jag likväl ej trossar,
Att hon ju ok en gång med horn besväras kan.
Ja, sade Frun på skämt: hvar af sitt öde leds,
Den tiufven kom tids nog som man vid lius uphängde,
Hå! skrek en an, som sig i talet mängde:

Kom hängom denne tiuf, här äro lius tilreds.

L– – – – – m.

---

*Behagelig Våldsamhet.*

Tirsis vant af sin Herdinna
Trenne kyssar på ett vad;
Herden om betalning bad,
Kunde dermed intet vinna:
Andtlig Tirsis hurtig gick
Att med våld betalning taga,
Hvilket henne så behaga
Att han hundra kyssar fick.

T r – – – .

---

*Öfversättning.* 8

Det sägs att jag dig älskar Chloris lilla,
Att af min suck du enda ämnet är.
Jag tiger stilla,
Fast jag mig tär.

Men lilla Guden vet att jag är kär,
Och hvad han vet som barn han döljer illa.

T r – – – .

---

*En annan.*

Kära Chloris, tag ej illa
At vår kärlek kunnog är,
Jag kan hålla tyst och stilla
Alt hvad jag i hjertat bär.
Jag har icke röjt ett gran:
Hvilken då? lär du mig fråga;
Lilla Guden vet vår låga,
Och ett barn ej tiga kan.

T r – – – .

---

*Galimathias.*

Månen kan sin glans ej tända
I min ängslans bistra natt:
Håren sig till bergen vända:
Spöken ta min tanka fatt.
Ty min sol har mist sitt sken.
Ingen stierna mer lyser;
All min kropp af fasa ryser,
Skräcken käns i märg och ben.

E– – – – n.

---

*Den Nymodiga Poëten.*

Silvander på Parnassen klifver,
Förr än man honom varse blifver,

Han kallar nytt och gammalt gräl
Och likväl bägges gömmor stiäl.

U– – – – – e.

---

*Lucas.*

Naturen på din kropp sin konst har låtit se,
Och gjorde så sitt arbet värdigt.
Att det af den, som dig förståndet skulle gie,
Förtröts, ty nekte han at göra värket färdigt.

U– – – – – e.

---

*Trägårds-Drängen och Rosen.*

En Trägårdsdräng som blommor skiötte
I Fröjas täcka örtagård,
Med mycken flit sin tid förnötte,
At ha om tusenskjönan vård:
Han spar ej mödan må man tro,
Men Rosen ansar, vatnar, göder
Och sig med hemlig smickran föder,
At hon skull en gång bli dess ro.
Han henne hvarje dag besökte
Och såg hur prägtigt hon rann opp,
Hur hon sin fägring dagligt ökte
Och styrkte honom i hans hopp:
Hans omsorg mer ej hemlig är
Ty tycket sig i bröstet rotar,
Så at han vredgas, bullrar, knotar,
Om någon rosen går förnär.
Sidst när hon sina blad utbreder
Och visar att hon mogen är,
Han lutar sig til marken neder
Att hämta lön för sitt besvär;

Men det för Måns ej lyckas vill;
Ty Damon sig dervid inställer,
Som Rosen sig med hast tilväller,
Och sad’, hon hörde honom til!

E– – – – – n.

---

*Minnes-Gräl.*

Hvad under Timons lys i sällskap, som en stierna?

Han har de kunskaps ljus, som tjena dertill bäst.
Hans rara minneskraft för glömskans våld kan värna
Båd Alexanders och den Spanska Riddarns häst.
Han vet hur grepan var uppå de Grekers skålar
Och hvar en hjeltes namn, som uti Troja var.
Men mäst hans lärdoms sol i all dess klarhet prålar,
När han sitt minnes ljus til slägtelistan drar.
Europas Kunga-hus, de stora stammars början,
Han ej allenast vet långt bort från hedenhös;
Men att Fru Elins knif fants hel i askemörjan
Och Drottning Gundlas hund blef rädd hvar gång hon nös,
All ålderdomens mynt han präglat i sitt minne
Och om en tafla kan han bästa vits-ord ge,
Vår tid, vår fina smak hans lärdoms prydda sinne
Kan annat ej än som orakel få anse.

U– – – – – e.

---

*Till Solen.*

Hvarföre sol! är du så sen
Att drifva bort den svarta nattens dimma?
Ach! lått mig då få se en strimma
Utaf den klara dagens sken.

Jag orsak har på dig att klaga,
Först låter du mig Chloris ögon se,
Sen går du bort att mig så liuflig syn betaga,
Du ville mig en korter ro tillaga,
Att sedan mig en långsam smärta ge.
Den pragt som Chloris ögon hysa
Du hade mig ej visa bordt.
Men sen du mig en gång så mycken glädje gjordt,
Så borde du beständigt lysa.
Dock jag den orsak vet att du så sent upprinner,
Du mera eld i Chloris ögon fann,
Du icke tål den glans dig öfvervinner
Och visar dig så sent du kan.

T r – – – .

---

*Ammarillis Bild.*

Hvad liufligt väsend, mod och vett,
Hvad artig själ i fagra leder
Hvad kloka ord, hvad täcka seder,
Här sammanbundit sig til Ett.

Den ömma drift som hjertat hys,
En varsam fruktan synes dämpa
Och sjelfva sedigheten kämpa

Med elden som i ögat lys.

En Dygd, den alla hjertan rör,
Som tvingar dem, att vundne blifva,
En kraft, den man ej kan beskrifva,
Som öfver hjertan våldet för.

Men hålt min tanka i din drift
Och din förundran något sagta:
Att Ammarillis mer betrakta,
Kan bli din frihet ett förgift.

U– – – – – e.

---

*Lynnets Kännemärken.* 9

En liten pratar alt i ett,
En lång ståcklater vara plär,
En hvitlätt har ej mycket vett,
En svartlagd stålt och storsint är.

T r – – – .

---

*Bacchi Beröm. Öfversättning.*

Det syns Er förundran väcka,
Att en kufvad kärleks slaf
Vill den heta lågan släcka
Uti Bacchi nectarhaf,
Att man hjertat flygtigt finner
Af en billig orsak sker.
Flickors skönhet snart försvinner
Vinet smakar efter mer.

Det är sant jag fritt bekänner,
Att mitt hjerta rönt Er kraft;
Men den elden som mig bränner
Släcks i denna Guda-saft.

Då jag denna skiftning yrkat,
Fulla skjäl mig dertil bragt
Uti Er jag änglar dyrkat,
Bacchus är en högre magt.

W– – – – – m.

---

*Öfversättning.*

Om några könets fel uppå min Iris falla,
Se på dess fägrings glants, de då förgätas alla.

Tr– – – – .

---

*Frants.*

Uti den lefnad han sig väljer
Nu ingen oro honom qväljer,
Han segel, mast och väder fått;
Ett styre felas blott.

B– – – – – m.

---

*Gundla.*

Hon menar att hon vacker är,
Och att en hvar har henne kär.
Jag tror att hon sig ej bedrar,
Är någon ful som pengar har?

B– – – – – m.

---

*Råd för en Jägare.*

Du jaga vill, men laga så
Att dig ej biörnar skada få;

Dig torde lyckan förr ledsaga,
När tama djur du ärnar jaga.

B– – – – m.

---

*Allmän Spel-Regel.*

Man får se vid spelets slut,
Hur en ut-tömd pung ser ut.

B– – – – – m.

---

*Öfver tvenne förlofvade.*

Hon är båd rik, och skön och söt,
Och han som katt kring heter gröt.

B– – – – – m.

---

*Annat.*

Det blir et lyckligt giftermål,
Ty han är nisk och hon är snål.

B– – – – – m.

---

*En Tanka af Pope.*

Om du vill dårars smälek stilla,
Låt dem få tala hvad de villa.

T r – – – – .

---

*Critiquens Ursprung.* 10

*Öfversättning.*

*Granskningen,* ifrån hvilkens myndighet rättigheten att dömma öfver snille foster, härledes, var *Idoghetens* och *sanningens* förstfödda dotter. Vid dess ankomst til verlden anförtroddes hon *Rättvisans* omsorg, som uppammade henne uti *Vishetens* skjöte. Hennes ogemena egenskaper gjorde henne vidtfrägdad ibland Himmelens inbyggare.

Sedan *inbillningskraften* blef stäld under hennes tilsyn, anlitades hon at jämka och hafva vård om samliudet uti Sång-Gudinnornes gille, då de skulle sjunga vid Jupiters Thron. Hon gjorde dem äfven sällskap, då de besökte denne nedre världen, hvarvid *Rättvisan* gaf henne en spira uti dess högra hand, hvars ena spits prydd med guld, tusenskjön och lagerblad doppades i Ambrosia och den andra befuktad med vattn utur glömskans flod kringflätades med Vallmoga och blad af Cypresser: Uti den vänstra hade hon ett outsläckeligit bloss, tilvirkadt genom *arbetet* och uptänd af *sanningen,* hvilket hade den egenskapen att sättja hvart och ett ämne som förekom uti sin rätta dag, så att dess egenteliga skipelse icke kunde förborgas, ehuru förstält det allmänna ögon ok förekomma kunde. Alt hvad *falska konsten* kunnat dölja och *dårskapen* förbistra, måste vid dess första bestrålande visa sig uti sitt rätta lynne, samt väsenteliga och jämna sammanhang; Det genombröt således de åtskilliga villostigar uti den *förvända slutkonsten* och uptäckte på en gång alla de *orimligheter,* för hvilka de tjente til undanrymme. Hon ödelade alla de osmakeliga och toma ordprång, som den *yrande vältaligheten* altid håller *vanskapligheten* til hands, och således ådaga lade dess delars förställning, ehuru densamma bakom *vämjande ord-* och *tankebrott* sig hade förstuckit.

Med sådana vapen utrustad steg *Granskningen* ned til de dödeliga at refva deras bragder som hade ohelgat *Sång-Gudinnorne* deras tienst, och sedan hon dem vid blossets genomträngande strålar renat, rörde hon med delen af Spiran, som med Lagerblad omlindad var, alla dem, hvilka troget i akttagit *konstens* lagar at skrifva, samt öfverantvardade dem *odödeligheten.*

Emedlertid hände det som oftast, at uti de förnufts öfningar, som til hennes öfverseende lemnades, man endast bemödat sig at vinna bifall, at *falsk konst* sirat några delar med oäkta färgor, at utlåtelser med tankesätten icke stämde öfverens, så at hvarken begreppen med ämnens väsentlighet blifvit rätt sammanlikte, eller de förknippade delar kommit med hvar andra i samliud, hvaraf är skedt at en stor del deraf icke kunde annat, än åstadkomma et bedrägeligit utseende för det hela, utan at til det minsta bidraga til värkelig fägring, större fullkomlighet och handgripelig nytta.

Så ofta hon uptäkte sådana felaktigheter i snillo-prof, vägrade hon at röra med den delen af Spiran, som utmärkte odödligheten; men öfver dem, som sådana och värkeliga felaktigheter hyste, omkastade hon Spiran, samt lät falla vallmoga och Cypress blad, med några droppar af floden Lethes vattn: olyckelige droppar, som straxt och utan uppehåld detsamma förtärde och til intet giorde.

Vid vissa Snille-alsters skärskådande uptäkte blossets samlade strålar en lika blandning af lyckliga tankar och fel, så at Spiran vacklade i *Granskningens* hand, som då blef villrådig, antingen hon glömskans vattn eller Ambrosia bruka skulla. Änteligen och då antalet af sådane alster steg så högt, at hon både ledsnade vid at döma uti så ovissa mål, såsom ock fruktade at rätt föra Spiran, fan hon sig nödsakad desse tvetydige ämnen til *tidens* dom at hänskiuta.

*Tidens* välde, grundad på *rättvisans* lagar, utdömde, fast efter något betänkande, de flästas illa använde flit och möda, såsom til intet nyttig; ehuru de under förtröstan på des lindriga dom, smickrade sig med det hopp at så upoffra dem *odödeligheten. Glömskan tidens* tienare gjorde sit til, så at somliga på tid och efterhand och somliga på en gång för all sin tid til *förödelsen* hänviste blefvo. *Granskningen,* som på *tidens* gиörомål

haft upmärksamma ögon, blef så förnögd med dess upförande, at hon lämnade detta nedre med *Astrea* sin beskyddarinna, låtandes det *ogrundade omdömet* och *förskämda smaken,* som voro i godt förstånd med *ondskan* och *listen,* förraska alt både när och fiärr; men blef dock änteligen rörd at medömkan öfver några utvalde snillens hårda öde, hvilka hon, emedan *vitterlek* och *dygd* gjordt dem värdige sit beskydd, lät erfara värkan af dess ynnest och upmuntran. För dess hädanfärd bröt hon sönder sin Spira, hvars spillror doppade i Ambrosia hopsamlades af *smickran: ondskan* underlät icke at bemästra sig dem, som blifvit förgiftade af floden Lethes vattn. *Smickrans* gunstlingar, bland hvilka hon utdelat de spillror, som fallit på hennes lott, utan at hafva blifvit bestrålade af *sanningens* bloss, åtnögde sig, at utan åtskillnad röra vid alt det, som antingen af *våldet* eller *egennyttan* förebragtes: Men *plågo-andarne* gåfvo *ondskans* anhang et bloss, som likt afgrundens ljungeld, kastade endast sin blixt på *lasterna.*

Slafvarne under *smickran* och *ondskan,* som således blifvit beväpnade, företogo sig på undfången befallning af deras befälhafvande, at efter egit behag meddela odödeligheten och döma til glömskan. Men lyckligit vis hade då Spiran förlorat sin kraft, och *tiden,* utan at rådföra sig med deras utsaga, förkunnar af egit godtycko Snillefostrens olika öden.

F– – – – d.

---

*Saga om Alcimedor och Asaid.* 11 *Öfversättning.*

Ibland åtskillige regerande personer, som uti de älsta tider voro rådande öfver Arabien, var i synnerhet Prinsessan Zoraide namnkunnig igenom den vänskap hon slutit med tvänne visa Gudinnor; hon var väl värd at behaga desse odödelige varelser, hvilka uppå den tiden aldrig brukade deras myndighet öfver de dödelige til annat, än endast at giöra dem lycksaliga. Några veckor efter sin Herres frånfälle, den hon hierteligen sörgde, föll nyss omtalte Prinsessa uti barnsäng och blef mor för två små Prinsar; men då hon derjämte märkte at hennes dödsstund nalkades, hvilken Gudinnornes konst ej förmådde återkalla, tiltalade hon dem således: Jag lämnar två späda Prinsar uti vaggan; de äro bägge, enligit vare lagar, ämnade at tillika våra rådande: I veten bättre än jag, hvad lyckor eller olyckor regerande Förstars dygder eller felaktigheter tilfoga deras undersåtare. I hafven lämnat mig så ömme prof af Er väkskap, at jag smickrar mig, I lären ej kunna förneka mina sista stunder den glädien, at förvissa mig för min död, at mina barn i framtiden skola giöra deras undersåtare lyckelige; Jag förväntar af Er, at I begåfvar dem med sådana egenskaper som göra Regenter värdiga at föra Spiran öfver trogna undersåtare.

Den ena af desse Gudinnor, hennes namn var Zulmane, gick til vaggan, och rörde den äldsta af desse bägge Prinsar med sin staf; barn! född at råda, sade hon, en mägtig varelse kommer til dig at gifva dig en skänk; hon skänker dig förstånd; hon skänker dig tapperhet; hon skänker dig rättrådighet. Sedan hon detta sagt, tog hon Drottningen uti famn, och uti en klar sky for up, til visa Gudinnornas rike, at uppå den gyllene taflan, uppå hvilken sådana gåfvor blifva anteknade hvilka de skäncka Kongelige Personer, ingräfva de förmåner hvarmed hon benådat Prinsen Alcimédor.

Alcimé, den andra af dess visa Gudinnor, stod tyst och tankefull; hon kastade sina ögon än på den ena än på den andra af desse Prinsar. Hvad? sade Zoraide, har min yngre son ingen ting at förvänta af Er godhet och magt? När hans bror får lysa med alla de egenskaper som hos en Regent kunna åstundas, skal denne då intet kunna framvisa annat än allmänna dygder? Är det nu, uti detta ögnablicket, det sista af hela min lifstid, som den aldrahielpsammaste af alla visa Gudinnor, den ädelmodige Alcim, vil förglömma mig? Huru kunnen I fatta sådana tankar? svarade Gudinnan; mitt stilla tigande bebådar intet Prinsen Asaid, Er yngre son, något ondt; Jag sökte endast, at uti framtiderne utforska, hvad öden hans äldre broder förestå: det tyckes at Zulmané gifvit honom alla de skänker som kunna göra en Prins fullkomlig; och alla hennes gåfvor skola

vinna deras fullbordan: Men blifva de derjämte tilräckelige? Jag önskar at hon ej misstagit sig uti den förmån hon sig af dem förmodat. Jag vil nu jemväl nyttia min vettenskap til Prins Asaids förmån. Nu på denna stunden då han nyss blifvit född, vore det kan ske, mindre nödigt at jag skänkte honom mina gåfvor; de intryck han längre fram torde få af de ämnen som omgifva honom, och tusende andra hinder, torde förminska värkan af mina skänker, deräst jag öfvergåfve honom. Hon tog derpå Prinsen uti sine armar, säjandes: Min käre son, jag har älskat din Fru moder mäst ibland alla; Jag älskar dig ej mindre; jag vil gifva dig en skänk: Jag vil efterhanden ösa uti din siäl den oförmärkta dryck, som qväfver alla lasters frön och uptäcker dygderne: Jag vil intet släppa dig utur min åsyn, förr än jag giordt dig värdig at råda.

Vid denna härliga lofven, kände Zoraide en häftig glädie, som, då den slöt hennes lefnad, äfven giorde slutet gladt. Gudinnan, den hon tog uti famn, såg hennes siäl, som, då den uphögde sig på odödelighetenes vingar, åter flög in uti den klarhets punkten hvarifrån den var nedstigen.

Alsimé påtog sig sielf, under bägge Prinsarnes ungdoms tid, Regements tömmen, och af högagtning för Gudinnan Zulmané och hennes arbeten, påtog hon sig intet vidare upseendet öfver den äldsta Prinsen, än at hon var vaksam om hans hälsa; Men för den yngre nyttiade hon alla hemligheter af sin konst, som förnämligast tiente at pryda siälar.

Bägge Prinsarne växte årligen alt mer och mer. Alcimedor utviste redan i god tid at han var orädd för faror, eller snarare, lät han altid se större förstånd än man borde förvänta uti de yngre åren; men man märkte det derjämte, at vettet hos honom var en egenskap som var rådande, och ej et lius hvars sken han sig til nytta användе. Man märkte at ingen ting feltes hos honom af de gåfvor Zulmane skänkt, men desse gåfvor upfylte intet den tankan man sig derom förebildat; likväl var ingen som tordes råda honom, af vördnad för visa Frun som gifvit desse skänker.

Hos Asaid deremot, visade sig vettet efterhanden, endast efter et vanligit tiltagande; men det visade sig mera behagande än rådande, hvarföre han hade at tacka visa Fruns inympningar hvilka dageligen giorde honom fullkomligare. Man fant intet hos honom det som giör högheten lysande, men det som giör densamma känbar, et uplyst, jämt och angenämt vett. Visa Gudinnan hade gifvit honom två skänker af oskattbart värde. Den ena var en Spegel, som hade denna härliga egenskapen; När man noga beskådade sig deruti (sedan man gjordt sig en vana at spegla sig i den samma) såg man sig sådan som man trodde sig vara. Den andra skänken var et Microscop, hvars egenskap var den, at den uppå all ting, ja äfven de behageligaste ämnen, urskilde alt som var falskt och inbillning. Det skulle väl tyckas, at deräst desse glasen ständigt brukades, skulle man snart fatta misstycke för alla nöjen, emedan de merendels alla med inbillningar äro blandade; men detta Microscop förhögde allenast de synvillor som äro allmänheten skadeliga, de som skada oss sielfva, lämnade det åt förnuftet at utröna. Desse skänker mäste ännu finnas på jorden, fast än de som äga dem, kan skie icke nyttia dem på rätta sättet.

Desse bägge Herrar hade fylt sina aderton år, då Gudinnan förklarade, at hon ei längre kunde vara hos dem, och bad dem sielfva emottaga tyngden af Riks-styrelsen. Jag måste nu resa hem, sade hon åt Asaid, til mina öfverjordiska länder, hvarifrån vi uti et ögnablick kunna se alt hvad som händer på Er jord; men jag skal då och då besöka Er, och se en lycksalig Prins, den jag sielf upfostrat, och den jag älskar, åtniuta de sällheter dem han bör förvänta sig. Vid desse orden uphögde hon sig i luften, på en klar blå sky, och försvann.

Således tilträdde Alcimedor och Asaid gemensamt Riks-styrelsen: de hade en öm vänskap den ena för den andra, bägge längtade vara rätträdige; bägge hade enahanda afsigter; men bägges böjelser voro skiljaktige, och det händer ofta, at vid lika ändamål, och lika vett, sinnets skiljaktighet sätter stor skillnad emellan personerne. Alcimedor oombytelig uti sina beslut, sedan han en gång funnit dem billige, gaf aldrig nog aktning uppå de olägenheter deraf följa kunde.

Vid hans längtan at vara ära värdig, tog han sig de största hieltar til efterdöme, hans rättrådighet tillät honom väl icke at betjena sig af några nedriga steg til detta ändamålets vinnande, men deremot ansåg han alt det som gaf anledning til et rättmätigt krig, såsom en nödvändighet at begynna det samma. Öfveralt, hvarest han utan obillighet kunde bruka sit välde, föredrog han det för de vänliga steg, hvilka på långsammare sätt kunde hafva förordsakat en lika verkan.

Brodren van ifrån sin ungdom, at vid thronens förmåner, endast taga i öfvervägande, hwad dygder den gifver Försten tilfälle at utöfva, gaf inga andra tankar om äran hos sig rum, än sådane som voro öfvenstämmande med des undersåtares välfärd. Han trodde at högsta magten borde förstå at sätta sig sielf gränsor. Han ansåg som segertekn, de liuflige påfölgder, då försiktighet och ömhet förskonte hans Höghet at visa sig: detta hans upförande hade den värkan, at hans hof och alla hans undersåtare välsignade hans Regering, då de deremot med ängslan och oro lydde hans broder.

Det var omögelighet at twå Herrar af så olika sinnelag länge kunde lefva tilsammans uti den fullkomliga enighet, som, så framt Riket skulle bestå, är så högt nödig. Der blef således snart någon delning dem emellan. Alcimedor, sedan han uptäkt at man hade en uråldrig rättighet til et nära belägit land, hvaröfver Konung Mutalib då var rådande, föreslog, at man med värjan i handen borde giöra densamma gällande. Asaid lade sig emot detta förslaget; Min bror, sade han, den högsta ära vi kunna åstunda, är intet den, at blifva mägtigare än vi redan äro; vi äro det nog, då de öfriga Prinsarne af Arabien äro svagare än vi. Hvartil skola nya länder och nya rikedomar tiena oss? de gifva oss inga nya dygder. Hvarföre skole vi sätta våra trogna undersåtare uti fara, då de så högt älska oss? blott til den ändan at skaffa oss andra, hvilka lära anse oss som tyranner? Ingen vågar hindra vår rolighet: man vördar oss; hvarföre skola vi laga at man bäfvar för oss? Asaid talade fåfängt; och då han märkte at hans bror icke ville afstå ifrån sit beslut, föreslog han at giöra en jemn delning af riket med honom. Detta förslag blef emottagit, och delningen af landet var ei väl til slut bragt, för än Alcimedor började det påtänkte kriget; det aflopp olyckligt; öfvervunnen i stället för at segra, tog han sin tilflykt til Asaid. Han anhölt om manskap at hämnas sit nederlag; men Asaid gaf honom en nyttigare hielp. Han slöt förbund med den Prinsen som Alcimedor hade angripit, freden blef genom hans bemedlande sluten, och et dubbelt giftermål befäste densamma: Mutalib hade tvänne döttrar, den äldsta blef förlofvad med Alcimedor, och den yngre med Asaid. Giftermåls glädien följde uppå Krigs-oroligheterne, och den mägtiga Alsimes närvarelse gaf detta höga bröllopet en dess större glants och heder.

Bägge Prinsessorne som voro hvarannan aldeles olika, både uti skönhet och vett, voro bägge begåfvade med stora förmåner; den Prinsessan som Alcimedor fådt, hade uppå sin lott alla regelbundna ansigtes och kropps ställningar, hvilkas möte man kommit öfverens at utmärka igenom ordet skönhet: men sedan man sagt at hon var oförliknelig skön, återstod ingen ting, som i anseende til hennes utvärtes skapnad, mera kunde tilläggas; hvad i öfrigit hos henne var at finna, är det, at hon hade aldeles jämlikt vett, och liklynta tankesätt med Alcimedor: Och denne likhet var orsak at bägge hofven trodde, detta höga paret borde åtniuta en öfvermåttan säll och lycksalig sammanlefnad; påfölgderne utviste långt annat, bägge ville vara lika billige och rättrådige, ingen ville vara höfligare, ingen ville vika för den andra, så snart de trodde at de hade rätt uti sina omdömmen. Bägge hade stort vett, och funno uti omgänget med hvarannan anledning til ledsnad; til kallsinnighet; til föragt. Hvardera älskade så högt uprigtigheten, at den ena ei kunde skona den andras inbillning om sig sielf, och dess svagheter. Et sådant upförande bragte dem snart så vida, at deras sammanlefnad ei hade annan grund än anständighet och nödvändighet.

Asaid hade et helt olika öde. Prinsessan hans Gemål älskade honom högeligen och hade alla de egenskaper som behöfdes at fängsla hans hierta och öfva hans förnuft; Hennes utvärtes anseende var intet sådant at man kunde kalla henne det som allmänt kallas skönt, men alla, ja sjelfva Fruentimret, tilstodo, at den som ville vara säcker at behaga, borde vara skapad såsom hon. I anseende til förstånd och sinnets behageligheter, var hon angenäm uti omgänge för dem som henne intet angingo, men emot Prinsen den hon älskade, nogräknad

och sträng. Född med et upriktigt och ömt hierta, såg man hos henne alfvarsamhet och glädje, höflighet och skyldighet, ja sjelfva förnuftet, uti all den häftighet, desse böjelser kunde hafva. Skarpsynt öfver alt det som tildrog sig uti Hennes Gemåls sinne, fordrade hon uti de höfligheter han henne beviste, samma lätthet som hos sig sielf, och uti hans vänskap, samma förtroende, samma granlagenhet, samma vidd som gjorde hennes vänskap så känbar, eljest förföll hon uti misstankar, ängslan eller förtviflan, hon var ymsom den aldraangenämaste eller den odrägeligaste Prinsessa.

Asaid intagen af hennes dygder, vett och ömhet satte sig ei emot hennes sinnes ofullkomligheter; man såg hos honom den eftergifvenhet, den vänlighet som af upriktig vänskap födes, af förnuften underhålles, och som ej svigtar för svagheter, och sedan han således efterhanden segrat öfver böjelsernas häftighet, såg man hos henne inga andra än sådane som tjente at gjöra honom lycklig. Man såg vid deras hof ej annat än nöjen och trohet. Alt hvad som var omkring dem utviste en längtan at behaga dem, men en längtan som hvarken var förenad med egennytta eller med träldom. De glömde ofta at de hade betjening, de trodde sig vara omgifne af angenäma och upriktiga vänner. Vettenskapers och konsters idkare voro af dem älskade och beskyddade, och sökte deruti sina förnämsta nöjen, at giöra deras glada Öfverhets lefnad nöjsam; då deremot vid Alcimedors hof, längtan at behaga ej var annat än frugtan för onåd, ja alting, och äfven nöjen och roligheter blefvo ansedde som besvärligheter och stränga upvagtningar. Således hade Zulmanes skänker ej förvärfvat Alcimedor annan lycka, än den at se sig vara en regerande Herre, som ei hade någon kärlek hon sina undersåtare, och en olycklig man, som ei hade skäl at beklaga sig öfver sin Gemål.

Man skulle hafva trodt at två Prinsar af så olika upförande ej kunde försöka et lika öde. Men långt upp ifrån norre länderne kommo stora flockar Tartarer ströfvande ända til Arabien. De närmast liggande länder och deras Förstar förenade deras krigsmakt och styrka med Alcimedor och Asaid, men fåfängt. Desse okände voro starka, upöfvade, och så talrika, at de härjade öfver alt hvarest de gingo fram. Deras Konung Aterganor förökte deras mod och tapperhet igenom den höga tanka de hade om hans bistånd och ädelmod. Denne Stridshielte, sedan han intagit Hufvudstaden af Asaids länder (ty denne Prinsen som sidst ibland dem blifvit öfvervunnen hade dit flyttat med sin bror) lät församla de förnämste Herrar utur bägges länder, hvilka Atergaoor således tiltalade. Jag har ej sökt segra öfver Er, i upsåt at försätta Er i träldom. Jag känner edra dygder, och de hafva förökt min längtan at råda öfver Arabien. Sådant folk som I ären, bör endast lyda den största Konungen på jorden, den Tartariske Kejsaren. Folkeslag! dem jag underkufvat, jag kommer icke hit at föra bort edra rikedomar, eller tvinga Er vilja; bibehållen edra seder, edert lefnadssätt, och väljen Er sielfva en ny Herre, som under min myndighet skal beflita sig at giöra Er lykliga. Jag lägger ifrån denne stunden en jämnlikhet hos Er uppå alla stånd; ingen af Er är nu högre än den andra. Uti tolf dagars tid vare ingen annan åtskillnad, ingen annan höghet ibland Er, än den som är frivillig. Nyttien desse frihets dagar at välja Eder en Regent; jag liter uppå Er trohet och den Ert val faller på, vil jag anse, som värdig, fast än han vore af den nedrigaste härkomst. Sedan sade han åt bägge Prinsarna, at de voro fria uti deras Slott, och for utom Staden til sit läger.

Jämnlikheten uti alla stånd, förordsakade et haftigt upror; alla de, för hvilka betjening, skyldighet och vördnad varit et ok, voro glade at ej längre behöfva bära det samma. Af dem som voro vane at anse sin vilja för lag, voro få som kunde bibehålla någon myndighet uti sina hus. Alcimedors vagt och Officerare rymde utur hans Slott; Hans toma Slott hade bedröfligare anseende än en bebodd Torpare-koja; Hans Hof-betiening öfvergaf honom och tänkte endast på den del de fingo taga uti nya valet. Alcimedor och Prinsessan hans Gemål, vahne vid den höghet och säkerhet medgången upväcker, kände intet den sinnets högd som adlar motgång; man såg dem öfvergifna och förödmiukade. Aterganor hade lust at roa sig öfver det ombytet han hade anstält. Han tykte det var nöjsamt at se den förnedring eller stolthet hvarmed man emottog olyckan. Han hade uti de länder han öfvervunnit funnit en del stora Herrar, hvilka sedan de ifrån den hedren som dem uphögt blifvit försatte uti det stånd, hvaruti egen förtienst skulle göra all deras ära, förlorat sit anseende hos alla; deras värde hade försvunnit jämte högheten. Men huru stor hvar hans

förundran, då han kom till Asaids Slott; han sökte öfver alt men fåfängt efter teckn af det ombyte han der jemväl förmodade. Vagten fullgjorde der efter vanligheten sin skyldighet; Hof-betieningens upvagtning var sådan som den altid varit, och Prinsen med dess Prinsessa nedstigne ifrån deras Troner, emottogo deras förre undersåtares trohets bevis, såsom höfligheter, och lika som af frugtan at eljest förtörna dem. Han fant dem hvarken högfärdige eller förnedrade. De talte sig emellan om den längtan de hade at snart höra en öfverhet utnämnas, som giorde Araberne lycklige, af hvilkas vördnad och ömhet för deras Öfverhet de haft så många prof. Aterganor trodde at han drömde. Lycklige Asaid! sade han, och lyklige Prinsessa! huru mycket större är icke Er ära än min? I bevisen mig at jag hit intils ännu aldrig regerat.

Jag har altid trodt den höghet vara störst som födes af tvång, som underhålles af fruktan, och som altid söker at utvidga sig. Men I visen mig at detta mitt välde är äfven så svigtande som alla de Förstars hvilka jag drifvit ifrån deras Troner, och at den rätta högheten endast har sin grund uti undersåtarnes hierta.

Bägge länders fullmägtige anmälte sig hos Aterganor at föreslå den Herre deras vahl fallit uppå; den fingo företräde: de utnämde enhälligt Asaid, man såg öfveralt ej annat än glädje och kärleks tårar: man hörde ej annat namn än Asaids.

Aterganor steg ned ifrån Tronen; han gaf Spiran Asaid uti händer; han satte Kronan uppå Prinsessans hufvud. Skulle jag våga mig, sade han, at vara tyran öfver undersåtare, hvars hjertan ej tilhöra mig? hvilkas dygder upväcka min förundran, hvilkas upförande gjör mig flat då det undervisar mig. Nej store Prins och Prinsessa! råden öfver hjertan som äro Er tilgifne, och ärkännen ingen annan Öfverhet; Jag afsäger mig alla rättigheter jag haft til Edert rike. Jag återskänker tillika alla öfrige Prinsar de länder jag dem ifrån tagit. En enda förmån begär jag. Bägge länder hafva utnämt Er til Konung; råden öfver dem bägge; jag förenar de länder I delt mer Er bror. Så snart Aterganor lyktat tala, fick man höra et häftigt tordöhn. Zulmane kom ned utur skyn uti sin vagn; hon kom at bortföra utur de dödeligas åsyn en förnedrad Prins och Prinsessa, hvilka hennes skänker så litet gagnat, hon tog dem uti sin vagn och försvann uti luftens omäteliga vidder. Straxt derefter såg man uti skyn en prägtig Thron nedsänkas som stödde sig uppå klara skyar, i hvilka man såg den skönaste regnbågens lysande färgor; uti denna Thronen visade sig Alsimé; hon stadfästade den billiga lag Aterganor stiftat, hon försäkrade Prinsen om sit beskydd, och des undersåtare om de lyksaligheter hon Drottning Zoraide lofvat. Hon gladde sig åt frugten af den skänken hon Prins Asaid gifvit. Hans Regering var säll, och under hans Regements tid fick den del af Arabien hvaröfver han var rådande, namnet af det lyckeliga Arabien, hvilket det alt sedan bibehållit.

B– – – – m.

---

*Oskuldens Resa til öön Cytherea.*

Det finnes en lycklig ö, som största delen af de blinde dödelige icke känna; luften som där andas är altid sund, och årstiderna äro aldrig de omskiften underkastade som vi måste uthärda under vår himmel. Vattubrynet blifver där aldrig uprört, utan af sagta västanväder, och aldrig hafva öns lycklige inbyggares hjertan erfarit de stormar som oordenteliga böyelsers och lustars häftighet upväcka. *Oskulden* är Enväldig Regentinna på denna liufliga ön och har sin Thron uti sina undersåtares hjertan; de älska hennes Regering och veta ej af andra nöjen än at vara henne trogna. På detta stället förnötte den sköna *Themir* de angenämaste dagar uti sin härskarinnas armar, hvilkens ögnasten hon var. Gudinnan rådfrågade *Försynen* om denne sin förtrognas öde och råkade i häftig sorg, då hon feck til svar att *Themir* skulle föras til öön Cytherea, att öfverlämnas till sitt egit upförande, och des lycka och olycka ankomma på dess trohet emot *oskulden* Gudinnan suckade härvid och beslöt att följa henne uti ett land som hon sjelf icke kände, och om det vore möjeligit hjelpa henne, uti de faror som henne förestodo.

*Themir,* upfyld af gen-kärlek för *oskulden,* hvars vilja och befallningar hon ständigt villigt följdt, lämnar utan möda den lyckeliga öön. Knapt voro de komne til hafsstranden, förr än fikne skjeppare utbudo sig at öfverföra dem til Cytherea. *Nöjet, Weklighet, Nyfikenhet, Tilfället,* förde de prägtigaste fartyg, hvarifrån en myckenhet resande folk utsträckte sina armar til *Themir*, at öfvertala henne att gå om bord med dem. En vördig gubbe, som endast förde en liten båt utan prydnad, kom jämväl omsider fram och tilböd sin tjenst åt våra resande; hans namn var *Skyldighet. Oskulden* utan at tänka på Gubbens oprydda och klena farkost, befalte *Themir* antaga detta tilbud. I skolen intet ångra Eder, sade den gamla mannen, at I unnat mig företrädet, jag känner alla klippor som omgifva Cytherea, och ingen af dem som jag ledsagat har någonsin lidit skjeppsbrott deromkring. Men hvarföre, sade *Themir* til honom är edert fartyg så litet? vi kunna föga rymmas här med bequämlighet:

Det är ännu förstort, svarade Gubben, om man betragtar det lilla antal resande som taga mig til ledesman på denna farliga kosan; aldrig har det varit så upfyldt som i dag. Under sådant samtal, seglade Jullen stilla emot öön; han var omgifven med dessa prägtiga skiepp, åt hvilka *Themir* hade lämnat företrädet, om ej dess beskydarinna hade förklarat sig för *Skyldigheten.* Hon märkte snart hvad stor oro hon genom dess lydnad undvikit: *Afvundsiukan, mistankars* och *ostadighets* väder blåste med häftighet; och under det den lilla båten nalkades ön sönderslogs de andre skieppen mot klipporne, sedan de fåfängt kämpat emot böljan. Många af de resande drunknade och de andra undkommo faran med möda sedan de förlorat mästa delen af den rikedom de med sig fört.

Hela kusten återskallade af dessa olyckeligas rop, en begret sin stillhet, en annan sin heder, denne sin hälsa och tusende flera sällheter hvilkas beskrifning blefve förvidlyftig. *Oskulden* endast intagen af dessa uslingars öde, hvilkas skjeppsbrott geck henne djupt til sinnes, glömde på en liten stund sin kära *Themir,* och denna stunden var tilräckelig att förlora henne. Gudinnans glädje var at sätta *Themirs* dygd på prof och derigenom göra den så mycket mera lysande. Hon hade blifvit varse vid ingången af en skog nära vid stranden et gråtande barn, som syntes anropa hennes hjelp med utsträckta armar. *Themir* rörd af medömkan skyndar sig att undsätta det samma; så snart hon var ditkommen visade Pilten en yngling, som fåfängt böd til at utdraga en pil hvilken tycktes stinga honom igenom hjertat. *Themir* ville wara hjelpsam, men knapt hade hon vidrört denna olyckeliga pilen, förän hon känner sig sjelf sårad, och mödan som de använde att ymsom uttaga den samma tjente icke til annat, än tränga honom längre in. *Themir* intagen af en längtan som hon intet kändt för än detta ögnableck, slår ned ögonen och suckar. Den okända som ej viste beskaffenheten af det onda han iråkat, åskådar henne kärligen, men tordes knapt tiltala henne.

Några ögnableck voro redan förbigångne uti en slags yra; *Themir,* som kände sitt hjerta upprört för första gången, blef bekymrad för de suckar hon fälde, och påminte sig i det samma sin Drottning. Ach! kära *oskuld!* ropade hon, hvarest ären I? hvarföre hafven I öfvergifvit mig, eller utaf hvad drift har jag väl kunnat skiljas vid Er? Vid dessa orden utgjuter *Thermir* en flod af tårar, *Lysidor:* (så hette den unge mannen som hon velat undsätta,) aftorkar hennes tårar kastar sig til hennes fötter, och besvär henne at säga hvad han skulle gjöra för at åter ställa henne tilfreds. Jag har ingen ro mer at förvänta, svarade *Themir,* jag har förlorat min föliese agerska, min kära *oskuld,* jag kan icke vara lycklig utan henne, och jag vill biuda til at åter finna henne, Ach! skönsta *Themir,* invände *Lysidor,* hvarföre kunnen I ej med mig dela det nöjet som jag vid eder åsyn känner! Jag hade förlorat alt, lika som I, när jag anlände här på ön, men ett af edre ögnastast upprättar mitt lidande, och jag ärkänner icke nöje mer än det, att tilbedja Er, och at se Eder taga del i min låga: förgät den följeslagerskan som motstår vår sällhet: Jag har läst er ömhet för mig i edra ögon, öfverlämnen er den samma hel och hållen, låtom oss ensamme uti denna skogen glömma de öfriga dödliga. Hvad är det för tilbud? sade *Themir* til honom, jag kan ej förställa mig; jag känner jag älskar Er mer än mig sielf och att jag måste älska er så länge jag lefver; Men denna kärlek skall aldrig rygga den trohet jag är min Drottning

skyldig; Om jag förgäter henne kan vår sällhet icke nå sin högd; tillåten at jag söker henne, och låtom oss anförtro Gudarnes omsorg att skaffa oss tilsammans igen. I velen lämna mig: sade *Lysidor* ömt til henne! I hafven då beslutet min död; hvarföre få vi icke bägge söka denna följeslagerskan som är oss så angelägen. Ach! *Lysidor!* invände *Themir* hiertat säger mig at vi icke kunna träffa henne tilsammans. Vid desse orden lämnar hon sin älskare och med häftigaste oro söker oskulden som alt ifrån den stunden hon förlorat henne ur åsyn, å sin sida gjordt fåfänga försök at återfinna henne.

*Kärleken* hade en innerlig glädie öfver *oskuldens* öde; de hade varit ovänner en tid bort åt, men Guden på Cytherea sökte at försona sig. Han kommer till sin fiende lika som han ej viste af orsaken til hennes resa; hvad kan väl föra Eder hit? sade han; det är så lång tid sedan jag såg Eder, att jag har svårt at känna er igen. Sielfsvåldiga Gud huru kan du klaga deröfver, svarade *oskulden,* har jag väl kunnat öfvertala mig att komma i ditt rike, sedan den olyckeliga dagen du påtvingade mig *konsten, yrheten* och *vällusten* till medtäflare? Påmin dig de sälla tider då vi regerade tilsammans öfver hjertan, och tilstå att du har förlorat din heder ifrån den stunden du öfvergaf mig; Jag vill ej söka ursägta mig, sade kärleken; men är detta onda utan läkemedel? Och kunna vi ej, genom en god förlikning ersätta den möda som vår skillnad förorsakat de dödeliga? Om jag vinner förlåtelse, så skola de kraftigaste eder försäkra Er om min beständighet. Kan man väl sätta lit på *kärlekens* löften invände *oskulden,* och desutan kan en enda ursägt vara mägtig att utplåna alla de besvär som jag uthärdat för din skuld? huru många hiertan, som jag enväldigt rådt öfver, har du icke tubbat ifrån mig? Ja äfven i dag har du genom dina konster bortlåckat min älskeliga Themir.

Sagta min Fru, föll *kärleken* henne i talet, här synes åter prof af Er vanliga obillighet: I ären illa underrättad. Huru många gånger har icke *Fåfängan, Egennyttan* och *Svartsjukan* missbrukat mitt namn och röfvat ifrån er, Edra undersåtare? det är icke altid *kärleken* som gjör de förbindelser öfver hvilka I klagen. Jag tänkte undvika vidare beskyllning dermed att jag redan tillstådt mitt fel, och derigenom så mycket snarare erhålla min förlåtelse; men jag ser väl, att jag måste förklara mig ordenteligen. I sätter ju lit på den unga *Cloé,* och I vredgadens emot mig när hon valde sig en älskare. Det är *Plutus* I haden bordt tiltala, jag hade på intet sätt del uti det köp, hon slöt med den rika *Torrbjörn,* och hans guld gjorde det styng som I tilskrifvit mina pilar. Den unga *Antonetta* som sedan hon lemnat er, har fyra gånger ombytt älskare, har aldrig känt mig; begärelsen att ensam vinna pris framför *Juliana,* som hon tror vara mindre vacker, har bragt henne att öfvergifva Er, för att se sig omgifven af många tilbedjare. Jag kunde uprepa oändligen annat dylikt, at visa Er obillighet emot mig; men jag har sagt Er, at jag söker komma i Er gunst igen; På hvad sätt kan jag förtjena den förlåtelsen jag hos er begär? Du misbrukar törhända min lätttrohet, sade *oskulden,* men likväl vil jag ännu en gång försöka din ostadighet. Uprätta min heder, och laga att de af könet som hafva i deras älskogs vahl vikit från mina lagar måge röna sina älskares föragt; med dessa vilkor bortglömmer jag det förflutna. Om jag svarar eder för det tilkommande, sade *kärleken.* All förening som ej är skyddad af *oskulden* skall icke äga något bestånd; Och de skönas felagtiga förhållande skall röjas af deras älskares ostadighet. Vi börjom på *Themir;* jag fördöljer det icke för Er, hon har varit ensam med en älskare; Jag har tänkt sätta honom på prof; Och i skolen snart med säkerhet få se om *Themir* ännu är er värdig.

Straxt på stunden församlar *kärleken* de oräkneliga skönheter hvar af hans öö är upfyld; han utgjuter öfver dem de förtjusande behagligheter, som uträtta mer än skönheten. Han befaller västanvädren at föra *Themir* och *Lysidor* mitt i denna na samling. *Themir* får omsider återse den älskaren, som hon med så mycken möda lämnat; men endast syslosatt med *oskulden,* hastar hon sig til henne och vill kasta sig i hennes armar. Hålt stilla sade *Oskulden, Lysidors* beständighet skall först öfvertyga mig om du ännu är mig värdig. *Themir* förskräckt och darrande väntar sin dom och fast hon var öfvertygad, at hon ej hade något att frugta, kunde hon likväl icke finna sig. *Lysidor* tycktes i början vara intagen af de skönheter som omgofvo honom: han

betragtar dem med ett begärligt öga; men efter ett ögnablicks befinnande, kastar han sig ned för *Themirs* fötter och svär henne en evig trohet.

Alt sedan denna dagen har *kärleken* ej ryggat sin lofven. En tilfreds ständ älskare är underkastad ändring; och denne Guden bereder ej beständighetens nöjen för några andra än endast den som rätt förena *kärlek* och *oskuld.*

F– – – – – d.

---

*Fabel. Räfven och Diuren.* 12

En Konung uti Indien lät anställa en jagt. En stor skogspark instängdes och många tusende menniskjor begynte at ställa sig uti en rundel. Sådane anstalter föllo räfven mistänkte. Sök i tid er räddning sade han til de andre Diuren; ännu är en sida öppen, men rättnu torde det vara försent. Starka Leyonet, snälla hiorten och illistiga apinian logo åt denne skrämde räfven; de förlitade sig uppå deras krafter, vighet och list. Då nu kretsen var sluten, folket alt närmare framryckte och med sine bågskott hopetals nedfälte de inspärrade djuren, sade räfven: hvarken är jag snabbfotad eller tapper, men här är jag i säkerhet; kröp så in uti en kula, den han emedlertid för sig upgräfvit. De öfrige Djuren blefvo dels dödade dels fångne.

En djerf förmätenhet sitt räddnings medel ser,
Hon borde nyttia råd, men fräckt åt faran ler;
När hon ser öfver sig den största ofärd sväfva
Försmår dess blinda mod för vågens svall att bäfva
Hon deraf öfverhölgd til botnen siunker ner.

Försigtighet ser måln med stormars ankomst hota,
Hon söker efter hamn och flyr en vild orcan,
Dess möda är försvag at hindra ocean,
Men gläds at flygt gjer hamn när motstånd ej kan mota.

B– – – – – m.

Förtekning.
Uppå de i första Delen af Våra försök befintelige Arbeten.

---

Rättelser.

pag. 11. raden för den nedersta, står *lika* läs: rika.

– 12. fierde raden, står *att* läs: af.

– 13. femte raden, står *ät* läs: är

– 14. tiugonde raden, står *prisar* läs: prisas.

– – 28:de raden, står *tveka tör om* läs: *neka tör at.*

– 17. 13:de raden, står *Gör väl ditt kall, då dig &c.*

läs: *Gör väl ditt kall; dig då &c.*

– 18. 25:te raden, står *honom* läs: *hornen.*

Noter

1)

Anledningen och största delen af denne saga igenfinnes uti Voltaires arbeten.

2)

Honour and shame from no condition rise; Act vell your
part therin all lyes.
Pope.

3)

BOILEAU DESPREAUX.
J'aime un esprit aisé, qui se montre, aui s'ouvre,
Et qui plait d'autant plus que plus il se decouvre.
Mais la seule vertu peut soufrir la clarté,
Le vice toujours sombre aime l'obscurité.

4)

BOILEAU – – – .
Dans le crime une fois il suffit qu'on debute:
Une chute toujours attire une autre chute,
L'honneur est comme une Isle escarpée & sans bords,
On n'y peut plus entrer, dès que l'on est dehors.

5)

Öfversättning ur Fontenelle.

6)

Imitation efter Holberg.

7)

Autant que mon amour ma foiblesse est extreme, Malgré tous vos mepris, Ingrate, je Vous aime Et je ne veux aimér que Vous. Si Vous dèsapprouvés le feu qui me devore Percés ce triste cœur: je le livre a vos coups, Mais eraignés d'y blesser L'ingrate que j'adore.

8)

L'on dit partout que je cherche à vous plaire,
Que de mes feux Vous seule étes l'objet
J'en fais mistere,
Je suis discret;
Mais belle Iris! l'amour fait mon secret,
C'est un enfant qui ne sauroit se taire.

9)

Long and lazy, little and loud,
Fair and forlifte, blott and proud.
Pope.

10)

L'origine de la Critique.

11)

Denne Sagan igenfinnes uti Essais sur la Necessité & sur le; Moyens de plaire, par Mr. Moreas de l’Acad. Fr.

12)

Öfversättning utur Hallers Poësier.